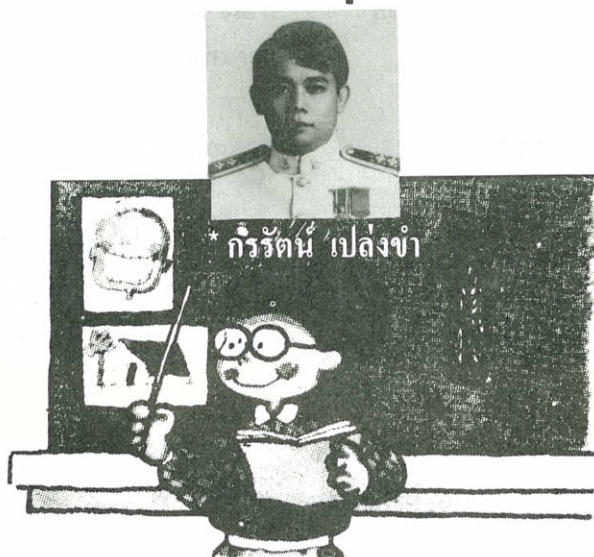

สรุปย่อการวิจัย เรื่อง “ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อขวัญของอาจารย์ผู้สอน ใน มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์”

บทนำ

ภารกิจหลักของอาจารย์ผู้สอนในมหาวิทยาลัยของเอกชนตามที่ได้ระบุไว้ในพระราชบัญญัติสถาบันอุดมศึกษาเอกชน พุทธศักราช ๒๕๒๒ ประกอบด้วยภารกิจที่สำคัญ 4 ประการคือ

1. ทำการสอน
2. ทำการวิจัย
3. ให้บริการทางวิชาการแก่สังคม
4. ทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมของชาติ

ซึ่งในความเป็นจริงแล้วภารกิจหลักทั้ง 4 ประการนี้ อาจารย์ผู้สอนจะกระทำได้อย่างดีเพียง 2 ด้านเท่านั้น คือ งานการสอนและงานการวิจัย ส่วนงานทางด้านการให้บริการทางวิชาการแก่สังคมและการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมอันดีของชาตินั้นก็มีบ้างเล็กน้อยและเป็นงานที่ไม่ค่อยเด่นชัดนัก

สำหรับงานด้านการสอน อาจารย์ผู้สอนในมหาวิทยาลัยจะต้องเป็นผู้มีความรอบรู้ทรงคุณวุฒิและมี

* อาจารย์ประจำมหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์ : วท.บ. (จิตวิทยา) มหาวิทยาลัย

ประสบการณ์ทางการสอนมาอย่างดีประกอบกับมีบุคลิกลักษณะที่เหมาะสมกับสภาพของความเป็นผู้มีอาชีพครู นอกจากนี้ยังจะต้องเข้าใจถึงจิตวิทยาการเรียนการสอน และจิตวิทยาวัยรุ่น ทั้งนี้เพื่อให้เข้าใจนักศึกษาในฐานะที่เป็นวัตถุดิบทางการศึกษาเพื่อที่จะได้ช่วยกันพัฒนาพวกเขาเหล่านี้ให้มีความรู้และมีคุณธรรมให้เป็นกำลังทรัพยากรทางปัญญาอันทรงคุณค่าของประเทศชาติในอนาคตสืบต่อไป

อาจารย์ผู้สอนนอกจากจะต้องมีคุณวุฒิ ความรู้ ประสบการณ์ดังกล่าวแล้วจะต้องมีจรรยาบรรณของความเป็นครูอีกด้วย เพราะอาชีพครูถือได้ว่าเป็นอาชีพที่มีเกียรติได้รับการยกย่องจากสังคมให้เป็นปูชนียบุคคล ก็คือบุคคลที่ควรเคารพยกย่องและบูชาตนเอง ในขณะที่ทำการสอนก็จะต้องมีการเตรียมการสอน เตรียมเนื้อหาที่จะสอนให้ครบถ้วน เตรียมอุปกรณ์การสอนที่สำคัญ เช่น แผ่นโปสเตอร์ วี.ดี.โอ.เทป. ตลอดจนจอภาพและห้องเรียนให้พร้อม เตรียมการวัดผลและประเมินผล ความรู้ความก้าวหน้าเป็นระยะเพื่อได้ทราบถึงพัฒนาการของนักศึกษาอย่างต่อเนื่องอีกด้วย และที่สำคัญอาจารย์ผู้สอนจะต้องเตรียมตัวเตรียมใจให้พร้อมที่จะสอนโดยการปรับภาพทางอารมณ์และความรู้สึกให้เป็นปกติ ขจัดความตึงเครียดทางอารมณ์ให้หมดสิ้นไป และในขณะที่ทำการสอนก็จะต้องเร่งเร้าหรือกระตุ้นให้นักศึกษามีความกระตือรือร้นที่จะเรียนมีความกระหายใคร่รู้ อยากรู้ อยากเห็น อาจารย์ผู้สอนจะต้องเริ่มต้นเข้าสู่บทเรียนด้วยการนำเสนอสิ่งเร้าที่น่าสนใจเพื่อให้นักศึกษาเกิด ความอยากรู้อยากเห็นและอยากติดตามอยู่เสมอ และเมื่อพบว่านักเรียนเริ่มสนใจ ใส่ใจและใฝ่รู้แล้ว อาจารย์ผู้สอนก็จะกระตุ้นด้วยการส่งเสริมให้กำลังใจให้รางวัล สำหรับผู้ที่สนใจเรียนอย่างจริงจัง และลงโทษนักศึกษาที่ไม่สนใจเรียนเพื่อให้หันกลับมาสู่บทเรียนต่อไป สุดท้ายของการเรียนก็จะต้องมีแบบฝึกหัดให้นักศึกษาได้ลงมือปฏิบัติเพื่อให้เกิดความชำนาญและสามารถแก้ปัญหาได้ด้วยตัวของนักศึกษาเป็นสำคัญ

อย่างไรก็ตามอาจารย์ผู้สอนในมหาวิทยาลัยเอกชนย่อมมีภารกิจที่นอกเหนือไปจากพระราชบัญญัติสถาบันอุดมศึกษาเอกชนได้บัญญัติไว้ได้โดยผู้บริหารสถาบันเป็นผู้กำหนด เช่น การเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาทางวิชาการ อาจารย์ที่ปรึกษากิจกรรมสโมสรนักศึกษา อาจารย์เวรวิชาการ อาจารย์ประจำสำนักหรือแผนกงานต่าง ๆ ของมหาวิทยาลัยได้ เพราะฉะนั้นจึงจะเห็นได้ว่ามีอาจารย์บางท่านทำงานมากเกินไป แต่มีอาจารย์หลายท่านทำงานน้อยเกินไปไม่สมดุลกัน อาจารย์ผู้สอนเหล่านี้ย่อมบังเกิดความไม่มั่นคงในทางจิตใจของตนอันเนื่องมาจากบางครั้งพบว่าอาจารย์ผู้สอนเฉื่อยชาเบื่อหน่ายต่อหน้าที่ไม่กระตือรือร้นเท่าที่ควร บางคนทำงานมักจะบ่นว่าไม่มีเกียรติหรือศักดิ์ศรีอะไรเลย บางคนก็เหงาขาดเพื่อน ด้วยเหตุนี้ในปีการศึกษาหนึ่ง ๆ จึงมีอาจารย์ผู้สอนได้ขอลาออกจากมหาวิทยาลัยเป็นจำนวนมาก ซึ่งสิ่งต่าง ๆ เหล่านี้เป็นตัวชี้บ่งถึงระดับขวัญของอาจารย์ผู้สอนว่าอาจารย์ผู้สอนบางคนมีระดับขวัญต่ำและบางคนก็มีระดับขวัญสูง

ด้วยเหตุนี้จึงทำให้ผู้วิจัยเกิดความสนใจต้องการจะทำการวิจัยถึงสภาพขวัญของอาจารย์ผู้สอนโดยส่วนรวมว่าจะอยู่ในระดับใด และมีปัจจัยอะไรบ้างที่มีอิทธิพลต่อขวัญของอาจารย์ผู้สอนทำให้อาจารย์ผู้สอนมีสภาพขวัญที่แตกต่างกัน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อทราบระดับขวัญของอาจารย์ผู้สอนในมหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์
2. เพื่อทราบปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อขวัญของอาจารย์ผู้สอนในมหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์

สมมติฐานในการวิจัย

1. ขวัญของอาจารย์ผู้สอนมีความสัมพันธ์กับความรู้สึกของตนเกี่ยวกับโอกาสของความก้าวหน้าในอาชีพครู
2. ขวัญของอาจารย์ผู้สอนมีความสัมพันธ์กับความรู้สึกของตนเกี่ยวกับศักดิ์ศรีของอาชีพครู
3. ขวัญของอาจารย์ผู้สอนมีความสัมพันธ์กับ

ความรู้สึกของคนเกี่ยวกับเพื่อนร่วมงาน

4. ขวัญของอาจารย์ผู้สอนมีความสัมพันธ์กับความรู้สึกของคนเกี่ยวกับโอกาสที่จะใช้ความรู้ความสามารถของตน

5. ขวัญของอาจารย์ผู้สอนมีความสัมพันธ์กับความรู้สึกของคนเกี่ยวกับความเพียงพอของรายได้

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยมีความมุ่งหวังต้องการจะศึกษาถึงสภาพขวัญของอาจารย์ผู้สอนในมหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตว่าจะมีสภาพขวัญอยู่ในระดับใด เพราะฉะนั้นตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้จึงเป็นอาจารย์ผู้สอนในมหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากร ประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ได้แก่อาจารย์ผู้สอนประจำของมหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต สังกัดคณะต่าง ๆ 6 คณะดังต่อไปนี้คือ คณะบริหารธุรกิจ คณะการบัญชี คณะเศรษฐศาสตร์ คณะนิติศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และคณะนิเทศศาสตร์ จำนวนรวมทั้งสิ้น 214 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการคัดเลือกจากประชากรด้วยวิธีการเลือกสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling) ในอัตราส่วนร้อยละ 37.38 ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวนทั้งสิ้น 80 คน

3. เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลการวิจัย ในครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นด้านปัจจัยต่าง ๆ ที่มีอิทธิพลต่อขวัญของอาจารย์ผู้สอน ซึ่งผู้วิจัยสร้างตามแนวคิดของร้อยตำรวจเอกสุภาวดี สังข์อ่อง ที่ได้ทำการวิจัย เรื่อง “ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อขวัญของนายตำรวจระดับผู้บังคับหมวดในสถาบันการศึกษาของกรมตำรวจ” ซึ่งประกอบด้วยข้อมูลที่สำคัญ 2 ตอนคือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับภูมิหลังและประสบการณ์ของอาจารย์ผู้สอนซึ่งประกอบด้วย

อายุ อายุการทำงานในตำแหน่งอาจารย์ผู้สอน วุฒิการศึกษาตลอดจนสถานภาพการสมรส เป็นต้น

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการวัดขวัญและปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อขวัญซึ่งการวัดขวัญนั้นได้กำหนดตัวชี้บอกอันเป็นเครื่องมือในการวัดขวัญดังนี้ ความรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งของมหาวิทยาลัย ความรู้สึกรับผิดชอบ ความรู้สึกประสบความสำเร็จ ความรู้สึกมั่นคงในหน้าที่การงานและความรู้สึกพึงพอใจในสภาพแวดล้อมของงาน ส่วนแบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อขวัญนั้น ผู้วิจัยได้กำหนดปัจจัยต่าง ๆ ไว้ดังต่อไปนี้คือ ความก้าวหน้าในอาชีพการ สักดิ์ศรีของอาชีพการ ความรู้สึกของเพื่อนร่วมงาน โอกาสที่จะใช้วิชาความรู้ความสามารถและความเพียงพอของรายได้ เป็นต้น

ก่อนทำการทดลอง ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามทั้งฉบับไปหาค่าความน่าเชื่อถือได้ของแบบสอบถาม (Reliability) โดยวิธีการทดสอบซ้ำ (Test-Retest) กับอาจารย์ผู้สอน จำนวน 20 ท่าน ปรากฏว่าได้รับกลับคืนมาเพียง 18 ท่าน ได้ค่าความน่าเชื่อถือได้ เท่ากับ 0.8700

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามความคิดเห็นเรื่อง “ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อขวัญของอาจารย์ผู้สอนในมหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต” จำนวน 80 ชุด ส่งไปยังกลุ่มตัวอย่างด้วยตัวเองเพื่อให้กรอกข้อมูล หลังจากที่ได้กลุ่มตัวอย่างได้กรอกข้อมูลเสร็จเรียบร้อยแล้วส่งกลับคืนมายังผู้วิจัย ปรากฏว่าได้รับแบบสอบถามกลับคืนมาเพียง 60 ชุด คิดเป็นร้อยละ 75.00

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามทั้งหมดมาทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ เพื่อทดสอบค่าทางสถิติต่าง ๆ ดังนี้คือ หาค่าร้อยละ หาค่าตัวกลางเลขคณิต หาค่า Chi-square และหาค่า Contingency Coefficient ตามลำดับ

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อขวัญของอาจารย์ผู้สอนในมหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต” สามารถสรุปผลการวิจัยได้ดังต่อไปนี้

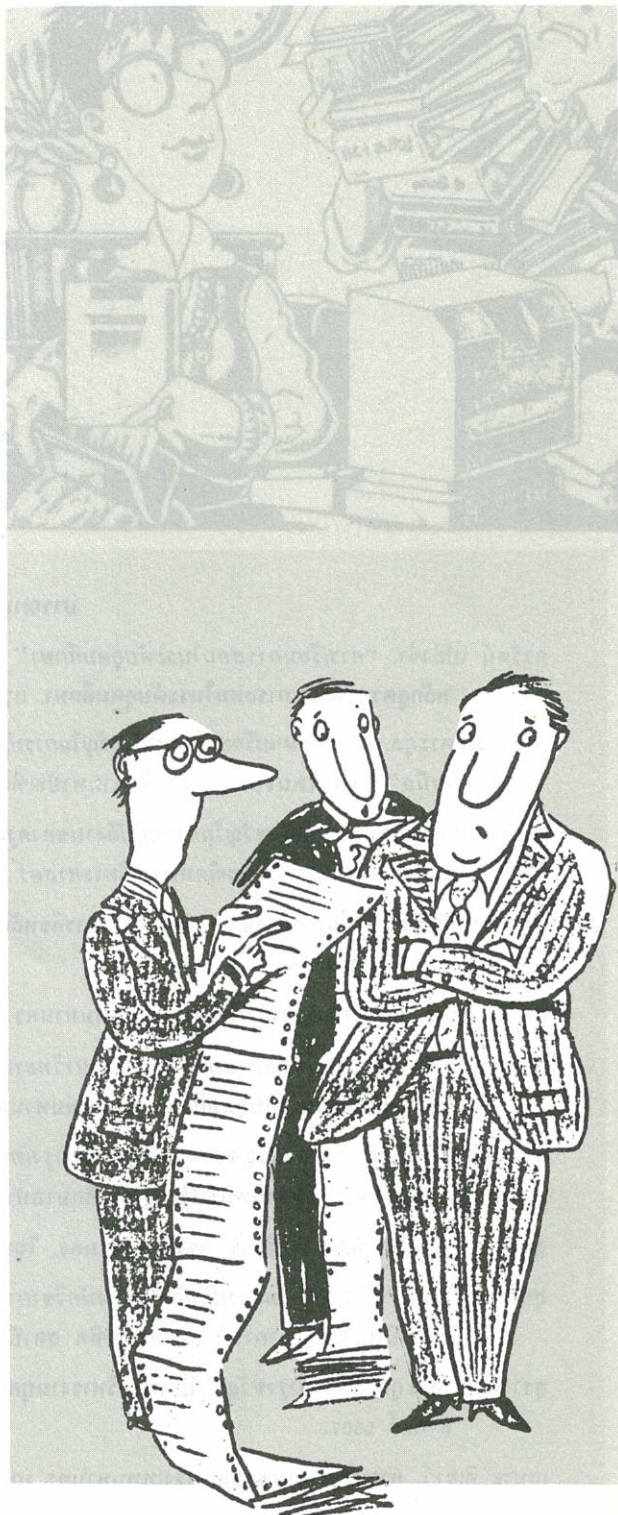
1. ข้อมูลส่วนตัวของอาจารย์ผู้สอน

อาจารย์ผู้สอนส่วนใหญ่สังกัดคณะบริหารธุรกิจ มีระยะเวลาในการปฏิบัติงานอยู่ในมหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตประมาณ 1-5 ปี, มีอายุอยู่ในช่วง 26-30 ปี มีวุฒิทางการศึกษาในระดับปริญญาโทและยังเป็นโสด

2. การพิจารณาระดับขวัญของอาจารย์ผู้สอน

ขวัญของอาจารย์ผู้สอนส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลาง โดยได้ค่าจากการวิจัยนี้สามารถแบ่งอาจารย์ผู้สอนออกเป็น 2 กลุ่มคือ กลุ่มที่มีระดับขวัญสูงกับกลุ่มที่มีระดับขวัญต่ำ ปรากฏว่าอาจารย์ผู้สอนจำนวน 33 คน หรือร้อยละ 55.00 เป็นผู้มีขวัญสูง ส่วนอาจารย์ผู้สอนอีกจำนวน 27 คนหรือร้อยละ 45.00 เป็นผู้มีระดับขวัญต่ำ และจากการศึกษาดัชนีการวัดขวัญ พบว่าอาจารย์ผู้สอนมีความรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งของหน่วยงาน มีขวัญอยู่ในระดับต่ำ แต่มีความรู้สึกรับผิดชอบต่อหน่วยงานในระดับขวัญสูง นอกนั้น เช่น ความรู้สึกในการประสบผลสำเร็จ ความรู้สึกมั่นคงในหน้าที่การงานและความรู้สึกพึงพอใจในสภาพแวดล้อมของงานอยู่ในระดับปานกลางทั้งสิ้น

3. การตรวจสอบปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อขวัญของอาจารย์ผู้สอนในมหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต พบว่ามีปัจจัยด้านความรู้สึกของตนเกี่ยวกับความเพียงพอของรายได้เพียงปัจจัยเดียวที่มีอิทธิพลต่อขวัญอยู่ในระดับต่ำ นอกนั้น เช่นปัจจัยด้านความรู้สึกของตนเกี่ยวกับโอกาสของความก้าวหน้าในอาชีพครุ ความรู้สึกของตนเกี่ยวกับศักดิ์ศรีในวิชาชีพครุและความรู้สึกเกี่ยวกับเพื่อนร่วมงาน ตลอดจนความรู้สึกของตนเกี่ยวกับโอกาสที่จะใช้ความรู้ความสามารถของตนล้วนมีอิทธิพลต่อขวัญในระดับปานกลางทั้งสิ้น

4. การทดสอบหาค่าสัมพันธะหว่างขวัญกับปัจจัยต่าง ๆ พบว่า ขวัญไม่มีความสัมพันธ์กับความรู้สึกของตนเกี่ยวกับความเพียงพอของรายได้ นอกนั้น เช่น ปัจจัยด้านความรู้สึกของตนเกี่ยวกับโอกาสก้าวหน้าในอาชีพการ สักดิ์ศรีในอาชีพการ เพื่อนร่วมงานและโอกาสที่จะใช้ความรู้ความสามารถของตนในการประกอบอาชีพล้วนมีความสัมพันธ์กับขวัญของอาจารย์ผู้สอนทั้งสิ้น ☐ ☒

บรรณานุกรม

- กรรัตน์ เปล่งขำ. “การเรียนการสอนในระดับอุดมศึกษา ” ใน เอกสารสัมมนาอาจารย์ใหม่ โครงการประชุมสัมมนาหลักสูตรการเรียนการสอนในระดับอุดมศึกษา. กรุงเทพมหานคร มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต 2520.
- นคร ชาติตระกูล. “ การศึกษาเปรียบเทียบกำลังขวัญในการปฏิบัติงานของครูในเขตพระนครกับครูในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ” วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ 2515.
- บุญสิน จตุรพถกย์. “ กำลังขวัญในการปฏิบัติงานของครูเทศบาลนครกรุงเทพฯ ” วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษา มหาบัณฑิต. สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ 2505.
- “ พระราชบัญญัติสถาบันอุดมศึกษาเอกชน ” ใน การกิจหลักของมหาวิทยาลัยเอกชน. กรุงเทพมหานคร ทบวงมหาวิทยาลัย 2522.
- กัญญา สาธร. หลักการบริหารการศึกษา. กรุงเทพมหานคร ไทยวัฒนาพานิช 2516.
- เมืองทอง แฉมฉมี. “ การฝึกอบรมบุคลากรของมหาวิทยาลัย ” ใน การประชุมสัมมนาการฝึกอบรมบุคลากรเพื่อเป็นอาจารย์ผู้สอนในระดับอุดมศึกษา. กรุงเทพมหานคร. มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต 2533.
- วัชรินทร์ ปรีดากรณ์. “ กำลังขวัญของครูพลศึกษาในกรุงเทพมหานคร : ศึกษาเฉพาะกรณีของโรงเรียนราษฎร์ระดับมัธยมศึกษา ” วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ 2520.
- สมพงษ์ เกษมสิน. หลักการบริหาร. กรุงเทพมหานคร. ไทยวัฒนาพานิช 2517.
- สุชน จูหาทิพย์. “ กำลังขวัญในการปฏิบัติงานของนักวิชาการ : ศึกษาเฉพาะกรณีนักวิชาการสถานีวิจัยประมงทะเล ” วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ 2515.
- สุรางค์ ใจวัฒนะกุล. “ การบำรุงขวัญ ” ใน การบริหารงานบุคคลในประเทศไทย. กรุงเทพมหานคร มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ 2507.
- เสนาะ ดิเชาว์. การบริหารงานบุคคล. กรุงเทพมหานคร มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ 2514.